

BAZOPATI
MAOPH BA ИЛМИ
ЧУМХУРИИ ҚИРҒИЗИСТОН

МАВОДИ ТАҚСИМШАВАНДА БА ДАСТУРИ ВААЛООАРР БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 1-4

(барои арзёбии малакаҳои хондан ва фаҳмиш)

Маводи методии мазкур бо кӯмаки мардуми Амрико эҷод шудааст, ки он аз тариқи Оҷонсии ИМА оид ба рушди байналмилалӣ (USAID) расонида мешавад. Мазмун ва мундариҷаи ин эҷод метавонад бо нуқтаи назари USAID ва Ҳукумати ИМА мувофиқат накунад

Дастурҳо оид ба истифодаи маводи тақсимшаванда барои барномаи BaalooApp дар синфҳои ибтидоӣ (1-4)

Шумо ин дастурро барои гузаронидани арзёбии ташаккулдиҳанда аз рӯи малакаҳои хондан ва фаҳмидани хонандагони синфҳои 1-4 бо истифода аз барномаи BaalooApp, ки аз ҷониби лоиҳаи USAID Оқуу керемет! кор карда баромада шудааст, гирифтед. Ҳамаи ин маводҳо дар шакли электронӣ дар барномаи BaalooApp дастрасанд. Аммо, барои осон шудани истифода, мо як қисми маводро барои мактаби шумо ҷоп кардем.

Дар ин ҷо шумо дастурҳо оид ба чӣ гуна арзёбӣ кардан аз рӯи 17 восита, худӣ матнҳо ва супоришҳоро хоҳед ёфт, ки бояд нусхабардорӣ карда шуда, ба хонандагон барои санҷиш дода шаванд.

Бо ёрии воситаҳои пешниҳодшуда, шумо метавонед сатҳи малакаи хонандагонро дар ин ё он маҳорати хониш санҷед, ҷиҳатҳои қавии рушди онҳоро нишон диҳед ва душвории рӯбарӯшударо муайян кунед. Он ба шумо дар такмил додани раванди омӯзиш/омӯзиш тавассути ислоҳи саривақтии омӯзиш, тағирот дар банақшагириш бо мақсади ба даст овардани муваффақияти хонандагон кумак мекунад.

Барои арзёбии хонандагон ба шумо лозим аст:

- нақшаи пешакӣ барои гузаронидани арзёбии малакаҳои хониш дар синф худ дар давоми соли хониш дар доираи раванди таълим тартиб додан (Ба Замимаи "Дастур оид ба истифодаи дастур аз рӯи арзёбии ташаккулдиҳандаи малакаҳои хониши BaalooApp" дар Модули 1. "Истифодаи таълими дифференсионӣ/тафриқавӣ дар мактабҳои ибтидоӣ" нигаред),
- бо дастури гузаронидани арзёбӣ (Барномаи BaalooApp) муфассал шинос шавед,
- ба хонандагон фаҳмонед, ки онҳо чӣ кор кардан лозим аст,
- шумораи зарурии санҷишҳоро барои хонандагон вобаста ба синф, навъи санҷише, ки шумо гузаронидани истодаед, шумораи хонандагон, шакли гузаронидани (инфироӣ ё гурӯҳӣ) ҷоп кунед,
- гузаронидани арзёбӣ,
- пас аз гузаронидани санҷиш ё иҷрои супориш, ба хонанда/хонандагон гузаронидани робитаи мутақобила ҳатмист (бо хондан ё шарҳ додани фикру мулоҳизаҳои дар барнома пешниҳодшуда),
- назорат аз болои иҷрои тавсияҳои ба хонанда / хонандагон ва волидон додашуда,
- тавсияҳои минбаъдаро, ки барнома пас аз гузаронидани арзёбии ташаккулдиҳанда бо як ё якчанд хонанда дар тӯли на камтар аз ду ҳафта пас аз арзёбӣ мекунад, риоя кунед.

Эзоҳ

Шумо барои иҷрои супоришҳо **баҳо наметарсанд**, балки натиҷаҳои баҳодихии малакаҳои хонандагонро барои робитаи мутақобилаи босифат ба хонандагон истифода мекунед, фаҳмиши шахсии худро оид ба сатҳи рушди малакаи хониши хонандаи мушаххас, раванд ва усулҳои таълим дар дарс такмил медиҳед.

Ба шумо барори кор орзумандем!

Синфи 1: дарки овозӣ

Арзёбӣ: овози якуми калимаро муайян кардан

Дараҷа: нимсолаи 1-уми синфи 1-ум

Шарҳ

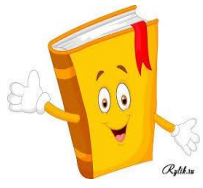

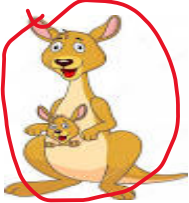

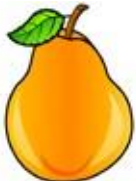

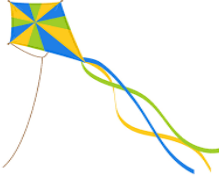

Ин тести мухтасар аз 7 қатор суратҳо иборат мебошад. Ба хонандагон аз байни расмҳои қатори якум он суратеро, ки бо якумин сурати қатори якум ҳамовоз аст интихоб кардан вазифа дода мешавад. Тест дар шакли хаттӣ барои тамоми синф ё барои гурӯҳи хонандагон гузаронда мешавад.

Тарзи гузарондани арзёбӣ

Омӯзгор ба хонандагон нусхаи тестро медиҳад ва тарзи иҷро ва мақсадро баён мекунад: «Тести мазкур, шумо калимаҳоро, ки бо як ҳел овоз сар мешавад, муайян карда метавонед, муайян мекунад. Ба сурати якуми қатори якум эътибор намоед. Дар сурати якум тасвири китоб мавҷуд аст. Калимаи «**китоб**» бо овози **[к]** сар мешавад. Шумо аз ҳамин қатори якум предметеро, ки бо ҳамон ҳел овоз сар мешавад дарёфт кунед. Дар қатор сурати торт, кенгуру ва шляпа акс ёфтааст. Калимаи «**кенгуру**» бо овози **[к]** сар мешавад. **[к]** – китоб, **[к]** – кенгуру. Сурати кенгуруро ба доира гиред. Ин ҷавоби дуруст аст. Дар ҳар як қатор Шумо бояд ҳамин ҳел корро кунед: дар худ калимаи сурати якумро талаффуз намоед, сурат бо кадом овоз сар мешавад, муайян кунед, аз байни суратҳои дигар предмети бо сурати якум ҳамовозро ёбед».

Маводи таъқунанда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Ному насаб: _____

Намуна				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Синфи 1: шиносой бо алифбо

Арзёбӣ: овози якуми калимаро муайян кардан

Дарача: нимсолаи 1-ум (ё ки баъдтар барои хонандагоне, ки дар омӯзиши алифбо душворӣ мекашанд)

Шарҳ

Санҷиш маҷмӯи суратҳо ва кортҳои ҳарфдор мебошад. Хонандагон ташвиқ карда мешаванд, то ҳарфери, ки бо он номи предмети расм тасвир мешавад, оғоз кунанд. Санҷишро якбора барои ҳамаи синф ё барои як гурӯҳ хонандагон гузаронидан мумкин аст.

Тарзи гузарондани арзёбӣ

Омӯзгор ба хонандагон варақаҳои тестро месупорад ва мақсаду усули корро шарҳ медиҳад: «Ин озмоиши хурд месанҷад, ки оё шумо ҳарфери пайдо карда метавонед, ки номи ашёро аз расм оғоз мекунад. Ба сатри боло нигаред. Дар расм юрта тасвир шудааст ва дар паҳлӯи он се ҳарф дар як саф ҷойгир аст. Калимаи "юрта" аз ҳарфи «ю» сар мешавад, давр занед. Ин ҷавоби дуруст аст. Дар ҳар як сатр, шумо бояд ҳамон чизро иҷро кунед: ҳарфери, ки бо он номи ашёе, ки дар расм нишон дода шудааст, ба давра гиред».

Маводи такякунанда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Арзёбӣ: овози якуми калимаро муайян кардан

Сана: _____

Ному насаб: _____

Намуна		Д	Ю	З
1		О	К	С
2		П	Е	Т
3		С	Ч	Э
4		Г	У	Ш
5		К	Я	Л
6		А	Ҳ	Б
7		Л	Д	Қ
8		С	Т	А
9		Е	М	П
10		Р	Я	К

Синфи 1: рамзкушой

Арзёбӣ: хониши калимаҳои шинос

Дараҷа: нимсолаи дуввум

Шарҳ

Тест як чадвалест, ки дар он 20 калимаи одии ба хонандагон шинос, иборат аз як, ду ё се ҳиҷо, оварда шудааст. Тест бо ҳар як хонанда ба таври инфиродӣ гузаронида мешавад; як чадвалро чандин маротиба истифода бурдан мумкин аст, зеро хонандагон дар он ягон қайд намегузоранд.

Тарзи гузарондани арзёбӣ

Дар назди хонанда нишаста, ба хонанда чадвали калима диҳед ва мақсад ва усули корро шарҳ диҳед: «Инҳо калимаҳои мебошанд, ки шумо бояд онҳоро хонед. Оҳиста хонед. **Муҳим он аст, ки шумо калимаҳоро дуруст хонед, хеле зуд хондан шарт нест.** Ман шуморо барои ин баҳо нахоҳам дод, фақат дидан лозим аст, ки чӣ гуна шумо хонда метавонед».

Ҳангоми хондан, дар дастури BaalooApp калимаҳои, ки хонанда нодуруст хондааст, қайд кунед. Дар зери ҳар як калимаи чадвал, намуди таркиби ҳарфҳо ва вариантҳои хониш нишон дода шудааст. Ҳамин тариқ, шумо метавонед мушоҳида кунед, ки дар ҳатогиҳои хонанда кадом душворӣ мавҷуд аст ё не, муайян кунед, ки кадом ҳиҷоҳо ва таркиби ҳарфҳо барои хонанда душвор аст.

Ҳангоми гузаронидани арзёбӣ аз ҳама гуна баҳои визуалӣ ё шифоҳии хондан худдорӣ кунед: сар ҷунбидан, тасдиқ кардан талаффузи калимаҳои "офарин", "аха", "хато" ва ғ., зеро ин ба ҳолати эҳсосии хонанда ва натиҷаҳои санҷиш таъсири назаррас расониданаш мумкин аст.

Эзоҳ:

Таҷрибаи ҳамроҳсозии ҳарфҳо бо калимаҳои маъноӣ онро дорад, ки хонанда калимаро пурра дарк мекунад ва ҳангоми талаффузи он талаффуз мекунад. Агар хонанда онро тавре, ки навишта шудааст, талаффуз кунад, омӯзгор ин калимаро ҳамчун нодуруст талаффуз мекунад. *Масалан:* калимаи «лаб» дар нутқи даҳонӣ ба мисли (лап) садо медиҳад. Ин маъноӣ онро дорад, ки хонанда ин фаҳмидани ҳукмҳои пурраи хондан мушкул хоҳад буд; Пеш аз оғози хондани матн, ӯ бояд маҳорати рамзкушоиро ба автоматизм расонад. Омӯзгор метавонад ҳудаш гузаронад ё ба волидони хонанда тавсия диҳад, ки машқҳои мувофиқро барои таълим дар хона истифода баранд (рамзи луғат, хондани ҳиҷо ва ғайра).

Маводи таълимӣ (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

- 1 садбарг
- 2 боғ
- 3 бозор
- 4 шоҳмот
- 5 дўст
- 6 буз
- 7 боғбон
- 8 наргис
- 9 зону
- 10 дарё
- 11 як
- 12 содиқ
- 13 Бобо
- 14 оила
- 15 сурх
- 16 гарав
- 17 саломатӣ
- 18 Забон
- 19 девор
- 20 мактаб

Синфи 1: хониши бурро ва равон

Арзёбӣ: хониши бурро ва равон

Дараҷа: нимсолаи якуми синфи 1

Шарҳ

Барои баҳодихии равониву буррогии хониш матне истифода мешавад, ки ба сатҳи рушди малакаҳои хониши синну соли муайян мувофиқат мекунад ва барои писарон ва духтарон баробар шавқовар аст. Матн барои синфҳои 1-2 набояд калимаҳои ношинос дошта бошад. Дар санҷиш ҷузъҳои зерини равонӣ арзёбӣ карда мешаванд: дақиқии хондан, суръати хондан (суръат), ифоданокии хониш, таваҷҷӯҳ ба аломатҳои китобатӣ ҳангоми хондан.

Хониши бурро ва равон чӣ гуна арзёбӣ мешавад?

- ✓ Арзёбӣ ба таври инфиродӣ гузаронида мешавад.
- ✓ Пеш аз оғози арзёбӣ, ба хонанда мақсади арзёбӣ ва чӣ гуна истифода шудани натиҷаҳоро бигӯед. Ҳангоми гузаронидани арзёбии формативӣ ба хонанда фаҳмондан муҳим аст, ки хониш ба баҳо таъсир намерасонад ва танҳо барои муайян кардани душворихое, ки хонанда дар омӯзиши хониш дучор меояд ва ба онҳо дар рафъи ин мушкилот кумак кардан лозим аст.
- ✓ Пас аз он ки хонанда ба хондани матн шурӯъ кард, ба ҳеҷ вачҳ ҳалал нарасонед ва дар бораи раванди хониш шарҳе надихед. Шумо ба ҷои он ки калимаҳоеро хонед, ки ӯ хонда наметавонад, ба хонанда кумак карда наметавонед; шумо наметавонед арзёбиरो бо роҳҳои ғайризабонӣ нишон диҳед: ба таври тасдиқ ё инкор сар ҷунбонед.
- ✓ Дар дастури BaalooApp калимаҳоеро, ки хонанда нодуруст хондааст, қайд кунед.
- ✓ Агар хонанда хондани матнро ба охир нарасонда бошад ва мӯҳлати барои хондан ҷудошуда аллакай гузашта бошад, ҳеҷ зарурате барои боздоштани ӯ нест. Бояд дар дастури BaalooApp калимаеро, ки хонанда дар вақти додашуда хондааст қайд намуда, то охир хондани матн имконият диҳед. Бояд калимаеро қайд кард, ки хонанда дар вақти муайяншуда хондааст ва бигзор матнро то охир бихонад. Дар акси ҳол, дар хонанда ҳисси супориши сусти иҷрошуда пайдо мешавад, ки ин ба ҳавасмандии минбаъдаи омӯзиши хондан таъсир мерасонад. Ин кор танҳо дар ҳолатҳои тавсия дода мешавад, ки хонанда дар хондани матн мушкилоти зиёдро аз сар мегузаронад ва худӣ раванди хондан боиси нороҳатӣ мегардад.
- ✓ Пас аз хониши матнро ба итмом расонидани хонанда, бо ӯ дар бораи натиҷаҳо мубодила кунед ва муҳокима кунед, ки ин натиҷаро чӣ тавр беҳтар кардан мумкин аст (робитаи мутақобила гузаронед).

Маводи таъқунанда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Арзёбӣ: Хониши бурро ва равон

Дараҷа: синфи 1

Матн

Муаллим ба хонандагон супориш дод, ки дар бораи ҳайвони дӯстдошташон ҳикоя омода кунанд. Анора дар бораи гурбачааш нақл кард. Санҷар дар бораи асп нақл кард. Хуршед дар бораи палангҳо нақл кард. Малика дар бораи филҳо суҳан гуфт. Муаллим бачаҳоро таъриф кард.

40 калима, 6 ҷумла

Синфи 1: хониши бурро ва равон

Арзёбӣ: хониши бурро ва равон

Дараҷа: нимсолаи дуввум

Шарҳ

Барои баҳодиҳии равониву буррогии хониш матне истифода мешавад, ки ба сатҳи рушди малакаҳои хониши синну соли муайян мувофиқат мекунад ва барои писарон ва духтарон баробар шавқовар аст. Матн барои синфҳои 1-2 набояд калимаҳои ношинос дошта бошад. Дар санҷиш ҷузъҳои зерини равонӣ арзёбӣ карда мешаванд: дақиқии хондан, суръати хондан (суръат), ифоданокии хониш, таваҷҷӯҳ ба аломатҳои китобатӣ ҳангоми хондан.

Хониши бурро ва равон чӣ гуна арзёбӣ мешавад?

- ✓ Арзёбӣ ба таври инфиродӣ гузаронида мешавад.
- ✓ Пеш аз оғози арзёбӣ, ба хонанда мақсади арзёбӣ ва чӣ гуна истифода шудани натиҷаҳоро бигӯед. Ҳангоми гузаронидани арзёбии формативӣ ба хонанда фаҳмондан муҳим аст, ки хониш ба баҳо таъсир намерасонад ва танҳо барои муайян кардани душвориҳои, ки хонанда дар омӯзиши хониш дучор меояд ва ба онҳо дар рафъи ин мушкилот кумак кардан лозим аст.
- ✓ Пас аз он ки хонанда ба хондани матн шурӯъ кард, ба ҳеҷ вачҳ халал нарасонед ва дар бораи раванди хониш шарҳе надихед. Шумо ба ҷои он ки калимаҳоеро хонед, ки ӯ хонда наметавонад, ба хонанда кумак карда наметавонед; шумо наметавонед арзёбиро бо роҳҳои ғайризабонӣ нишон диҳед: ба таври тасдиқ ё инкор сар ҷунбонед.
- ✓ Дар дастури BaalooApp калимаҳоеро, ки хонанда нодуруст хондааст, қайд кунед.
- ✓ Агар хонанда хондани матнро ба охир нарасонда бошад ва мӯҳлати барои хондан ҷудошуда аллакай гузашта бошад, ҳеҷ зарурате барои боздоштани ӯ нест. Бояд дар дастури BaalooApp калимаеро, ки хонанда дар вақти додашуда хондааст қайд намуда, то охир хондани матн имконият диҳед. Бояд калимаеро қайд кард, ки хонанда дар вақти муайяншуда хондааст ва бигзор матнро то охир бихонад. Дар акси ҳол, дар хонанда ҳисси супориши сусти иҷрошуда пайдо мешавад, ки ин ба ҳавасмандии минбаъдаи омӯзиши хондан таъсир мерасонад. Ин кор танҳо дар ҳолатҳои тавсия дода мешавад, ки хонанда дар хондани матн мушкилоти зиёдро аз сар мегузаронад ва ҳуди раванди хондан боиси норозатӣ мегардад.
- ✓ Пас аз хониши матнро ба итмом расонидани хонанда, бо ӯ дар бораи натиҷаҳо мубодила кунед ва муҳокима кунед, ки ин натиҷаҳо чӣ тавр беҳтар кардан мумкин аст (робитаи мутақобила гузаронед).

Маводи таъқунанда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Арзёбӣ: хониши бурро ва равон

Дараҷа: синфи 1

Матн

Искен имрӯз рӯзи хуш дорад. Дандони шири ӯ афтод. Хуни андаке баромад, аммо дард накард. Искен дар ҳайрат монд, аммо модараш хеле хурсанд шуданд. Вай гуфт, ки ба қарибӣ ҳамаи дандонҳои шир меафтанд ва ба ҷои онҳо дандонҳои нав калон мебароянд. Искен аллақай хеле калон шудааст!

45 калима, 6 ҷумла

Синф 2: рамзкушой

Арзёбӣ: хониши калимаҳои (бофта) вучуднадошта

Дарача: нимсолаи 1-ум

Шарҳ

Тест як ҷадвалест, ки дар он 20 калима оварда шудааст, ки дар забони тоҷикӣ нестанд, аммо тибқи қоидаҳои асосии таркиби ҳарфҳои забони тоҷикӣ тартиб дода шудаанд. Ин гуна вазифаҳо имкон медиҳанд, ки малакаҳои рамзкушоиро дар шакли тозаии он чен кунед, зеро онҳо имкони "тахмин" -и боқимондаи калимаҳоро бо ҳарфҳои аввал истисно мекунанд. Тест бо ҳар як хонанда ба таври инфиродӣ гузаронида мешавад; як ҷадвалро чандин маротиба истифода бурдан мумкин аст, зеро хонандагон дар он ягон қайд намегузоранд.

Тарзи гузарондани арзёбӣ

Дар назди хонанда нишинед, ба хонанда варақи чопшудаи тестро диҳед ва мақсад ва усули корро шарҳ диҳед: «Ин санҷиш хеле шавқовар аст: шумо бояд калимаҳоро хонед, ки воқеан дар забони тоҷикӣ нестанд, инҳо калимаҳои бофта мебошанд. Оқиста хонед. Ман шуморо барои ин баҳо нахоҳам дод, фақат дидан лозим аст, ки чӣ гуна шумо ин гуна калимаҳоро хонда метавонед».

Ҳангоми хондан, дар дастури BaalooApp калимаҳоро, ки хонанда нодуруст хондааст, қайд кунед. Навъи таркиби ҳарфҳои истифодашуда дар зерин ҳар як калимаи ҷадвал нишон дода шудааст. Ҳамин тариқ, ӯ метавонад мушоҳида кунад, ки оё дар ҳатогиҳои хонанда ягон душворӣ вучуд дорад ё не, муайян кунад, ки кадом ҳиҷоҳо ва таркиби ҳарфҳо барои хонанда душвор аст. Шумо метавонед қайд кунед, ки кадом ҳиҷоҳо бояд бо хонанда минбаъд таҳия карда шаванд.

Ҳангоми баҳогузори аз ҳама гуна баҳои визуалӣ ё шифоҳии хониш худдорӣ кунед: сарчунбондан, талаффузи калимаҳои "офарин", "ғалат" ва ғ., Зеро ин метавонад ба ҳолати эҳсосии хонанда ва натиҷаҳои санҷиш таъсири манфӣ расонад.

Эзоҳ

Азбаски калимаҳое, ки дар ҷадвал оварда шудаанд, дар забони тоҷикӣ вучуд надоранд, «дурустии» талаффузи онҳо комилан вучуд надорад. Масалан, хонанда метавонад задаро ба ҳиҷои хостааш гузошта тавонад, дар калима овози ҳамсадои ҷарангнокро бечаранг кунад ва ғ. Ва калимаҳое, ки метавонанд дар талаффузи онҳо шубҳа ба вучуд оранд, дар ҷадвали муаллим бо ситорача қайд карда мешаванд (*), ва варианти эҳтимолии бештар дар қавс хондани хонандаи тоҷикзабон шарҳ дода мешавад. Агар хонанда чунин калимаро тавре хонад, ки дар қавс оварда шудааст, ин нишонаи он аст, ки ӯ малакаҳои аълои рамзкушой дорад ва калимаи "том" -ро дарк мекунанд. Агар хонанда тибқи нишондод дар транскрипция нахонад, аммо ҳарфҳоро дар пайдарпаии пешниҳодшуда дуруст муттаҳид кунад, ин малакаи ташаккулёфтаи рамзкушоиро нишон медиҳад.

Маводи таъқунанда барои хонанда: дар саҳифаи навбатӣ

1. крам
2. бост
3. раш
4. плос
5. тюся
6. роп
7. верг
8. стрик
9. учка
10. юпа
11. макт
12. гиля
13. ратя
14. удог
15. чуза
16. дванк
17. шакрон
18. слош
19. эксма
20. пилт

Синфи 2: «Чигилӣ»

Арзёбӣ: захиаи луғавӣ

Дараҷа: нимсолаи 1-ум

Шарҳ

Ин озмоиш матне мебошад, ки дар он калимаҳои муайян партофта шудаанд («аз матн бароварда шудааст»). Барои ҳар як чунин ҷойи холӣ се калима пешниҳод карда мешавад ва танҳо яке аз онҳо ба маънои гирифташуда мувофиқат мекунад. Вазифаи хонандагон интихоби калимаи дуруст аз калимаҳои пешниҳодшуда аст.

Ин восита на танҳо дониستاني калимаҳои алоҳида, балки фаҳмидани контексти истифодашавандаро чен мекунад. Ин барои хонандагон муҳим аст, зеро он унсури муайяни бозиро дар бар мегирад (Ин бозиро «Калимаро ёбед!» номбар кардан мумкин аст) ва имконияти васеъро барои муҳокима бо ҳамсинфон ва падару модарон фароҳам меорад.

Тарзи гузарони арзёбӣ

Омӯзгор ба хонандагон тестҳоро тақсим карда, мақсад ва тарзи иҷрои санҷишро шарҳ медиҳад: Бачаҳо, дар варақҳое, ки шумо гирифтаед, матнҳо дода мешаванд, калимаҳо дар онҳо партофта шудаанд. Ба ҷои калимаҳои гумшуда, барои интихоб кардан се калима пешниҳод шудааст. Шумо бояд аз онҳо калимаҳои интихоб кунед, ки ба мазмуни ин матн мувофиқат кунанд ва ин калимаро таъкид кунанд. Биёед ба намуна дар қисми болоии саҳифа нигоҳ кунем: **«Вақте ки фарзандон ба модар (гулдаста, растаниҳо, ширинӣ) тақдим намуданд, вай хурсанд шуд»**. Чӣ хеле, ки мебинем аз рӯйи маъно, аз калимаҳои пешниҳодшуда ба мазмуни ҷумла калимаи **«гулдаста»** мувофиқ меояд. Биёед ин калимаро ишорат мекунем. Акнун ҷумла дар ин шакл хонда мешавад **«Вақте ки фарзандон ба модар гулдаста тақдим намуданд, вай хурсанд шуд»**.

Барои ишорат намудани калимаи интихобшуда саросема нашавед. Аввал тамоми матнро пурра хонда бароед, баъд ба оғози матн баргардед ва бо ҳар як ҷумла дар аълоҳидагӣ кор кунед. Барои иҷрои тест **15 дақиқа** вақт дода мешавад.

Маводи таъқунанда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Дараҗа: синфи 2

Сана: _____

Ному насаб: _____

Намуна: «Вақте ки фарзандон ба модар **(гулдаста, растаниҳо, ширинӣ)** тақдим намуданд, вай хурсанд шуд».

Чормағз аз қадим дар рӯзгори (**одамон, мардум, табиат**) васеъ истифода мешавад. Нафақат мева, балки (**баргу, шоҳу, мева**) пӯстлох, чӯб ва (**шоҳаш, пӯсташ, решааш**) ҳам ба кор меравад. Масалан, аз (**пӯсту, равғану, меваи**) барги дарахти чормағз (**ранг, дору, ҷиҳоз**) тайёр мекунанд. Чармгарон (**аз, ба, дар**) санъати (**муסיқӣ, бадеӣ, тасвирӣ**) низ қимати зиёд дорад. Ранге, ки дар таркибаш (**шоҳи, равғани, меваи**) чормағз дорад, вайрон намешавад. Дарахти (**чормағз, себ, зардолу**) то ҳазор сол умр (**мебинад, мегузаронад, бар сар мебарад**).

Синфи 2: хониши бурро ва равон

Арзёбӣ: хониши бурро ва равон

Дараҷа: нимсолаи дуввум

Шарҳ

Барои баҳодиҳии равониву буррогии хониш матне истифода мешавад, ки ба сатҳи рушди малакаҳои хониши синну соли муайян мувофиқат мекунад ва барои писарон ва духтарон баробар шавқовар аст. Матн барои синфҳои 1-2 набояд калимаҳои ношинос дошта бошад. Дар санҷиш ҷузъҳои зерини хониши равонӣ арзёбӣ карда мешаванд: дақиқии хондан, суръати хондан (суръат), ифоданокии хониш, таваҷҷӯҳ ба аломатҳои китобатӣ ҳангоми хондан.

Хониши бурро ва равон чӣ гуна арзёбӣ мешавад?

- ✓ Арзёбӣ ба таври инфиродӣ гузаронида мешавад.
- ✓ Пеш аз оғози арзёбӣ, ба хонанда мақсади арзёбӣ ва чӣ гуна истифода шудани натиҷаҳоро бигӯед. Ҳангоми гузаронидани арзёбии формативӣ ба хонанда фаҳмондан муҳим аст, ки хониш ба баҳо таъсир намерасонад ва танҳо барои муайян кардани душворихое, ки хонанда дар омӯзиши хониш дучор меояд ва ба онҳо дар рафъи ин мушкилот кумак кардан лозим аст.
- ✓ Пас аз он ки хонанда ба хондани матн шурӯъ кард, ба ҳеҷ вачҳ халал нарасонед ва дар бораи раванди хониш шарҳе надихед. Шумо ба ҷои он ки калимаҳоеро хонед, ки ӯ хонда наметавонад, ба хонанда кумак карда наметавонед; шумо наметавонед арзёбиро бо роҳҳои ғайризабонӣ нишон диҳед: ба таври тасдиқ ё инкор сар ҷунбонед.
- ✓ Дар дастури BaalooApp калимаҳоеро, ки хонанда нодуруст хондааст, қайд кунед.
- ✓ Агар хонанда хондани матнро ба охир нарасонда бошад ва мӯҳлати барои хондан ҷудошуда аллақай гузашта бошад, ҳеҷ зарурате барои боздоштани ӯ нест. Бояд дар дастури BaalooApp калимаеро, ки хонанда дар вақти додашуда хондааст қайд намуда, то охир хондани матн имконият диҳед. Бояд калимаеро қайд кард, ки хонанда дар вақти муайяншуда хондааст ва бигзор матнро то охир бихонад. Дар акси ҳол, дар хонанда ҳисси супориши сусти иҷрошуда пайдо мешавад, ки ин ба ҳавасмандии минбаъдаи омӯзиши хондан таъсир мерасонад. Ин кор танҳо дар ҳолатҳои тавсия дода мешавад, ки хонанда дар хондани матн мушкилоти зиёдро аз сар мегузаронад ва худӣ раванди хондан боиси норозатӣ мегардад.
- ✓ Пас аз хониши матнро ба итмом расонидани хонанда, бо ӯ дар бораи натиҷаҳо мубодила кунед ва муҳокима кунед, ки ин натиҷаро чӣ тавр беҳтар кардан мумкин аст (робитаи мутақобила гузаронед).

Маводи таъқунанда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Арзёбӣ: хониши бурро ва равон

Дараҷа: синфи 2, охири нимсолаи дуввум

Матн

Дӯстон дар зодрӯзаш ба Медер китоб ҳада карданд. Дар китоб бисёр ҳикояҳо ва афсонаҳои шавқовар буданд. Аз ҳама бештар аксҳо ба Медер писанд омад. Дар як расм азимҷусса кашида шуда буд. Медер фикр кард. Баландтар аз дарахтон, баландтар аз биноҳо шудан чӣ гуна аст? Оҳистакак вай ба хаёл рафт, ки худи ӯ якбора азимҷусса шудааст. Ана ӯ аз шаҳр мегузарад. Ҳама одамон дар ҳайратанд, бо ангуштонаш ба ӯ ишора мекунанд. Баландтарин биноҳо ба камараш намерасанд ва мошинҳо бошад, ба бозича монанданд. Ана ин шавқовар мешуд!

85 калима, 11 ҷумла

Синфи 2: «Харитаи асар»

Арзёбӣ: дарки мазмун

Дарача: нимсолаи дуввум

Шарҳ

Харитаи асар- як шакли баҳогузори дарки мазмун мебошад. Ин варақест, ки дар он ҷойҳои нишондодашуда барои посух ва саволҳои хонандагон ё нишон додани он ҷанбаҳо ё лаҳзаҳои кор, ки ба он бояд диққат дода шавад. Ин навъи арзёбӣ метавонад ба таври инфиродӣ ё гурӯҳӣ анҷом дода шавад. Харитаи асар ин созмондиҳандаи графикӣ буда, имкон медиҳад, ки ба таври визуалӣ ва ба тарзи сохтор фаҳмиши хониши худро нишон диҳед. Он барои таҳияи идеяи асосӣ, равшан кардани калимаҳои калидӣ, тақсим кардани матн ба қисмҳои сохторӣ ва ғайра кумак мекунад. Дар синф истифода бурдани ин ё ба монанди он ташкилкунандаи графикӣ хеле муҳим аст, то ҳангоми арзёбӣ хонанда аллакай фаҳмад, ки аз ӯ чӣ талаб карда мешавад. Барои ин варианти арзёбӣ, истифодаи матни ҳикоягӣ муҳим аст, ки дар он қаҳрамон ё қаҳрамонҳо, сюжет, ҷойгоҳ ва вақти амал, созиши муайян - нуқтаи авҷ – гиреҷушоии амал мавҷуд аст.

Саволҳои, ки хонанда бояд ҷавоб диҳад:

1. Қаҳрамони асосии асар кист?
2. Ҳикоя дар кучо сурат мегирад?
3. Ҳикоя кай рух медиҳад?
4. Чӣ шуд?
5. Жанри матнро муайян кунед.

Тарзи гузарондани арзёбӣ

Ба хонанда нусхаи формати харитаи асар ва матнро барои хондан диҳед. Фаҳмонед, ки пас аз хондани матн, бояд харитаро пур карда, ба саволҳои дар он гузошташуда ҷавоб диҳанд: «Дар пеши шумо матне ҳаст, ки шумо аввал онро хонед, инчунин харитаи асар бо саволҳои, ки бояд ҷавоб диҳед. Ба саволҳо бояд кӯтоҳ ҷавоб диҳед, дар асоси чизҳои хондаатон, аммо матнро рӯйбардор накунад. »

Барои мустақилона хондан вақти зиёд диҳед. Вобаста аз сатҳи хондан ва фаҳмиши хонанда, метавонед матнро барои хонанда ҳангоми пур кардани харитаи асар гиред ё монед. Ҷавобҳоро ба хонанда нагӯед. Аммо, агар хонанда пас аз панҷ дақиқаи истифодаи харита ба ягон савол ҷавоб надода бошад, ба хонанда кумак кунед, ки ба яке аз саволҳо ҷавоб диҳад.

Эзоҳ:

Шумо метавонед харитаро истифода набаред, аммо ба хонанда бо саволҳои, ки бояд ҷавоб диҳанд, пешкаш мекунад. Шумо метавонед мундариҷаи саволҳоро дар харита барои истифода дар дарсҳо тағир диҳед. Чизҳои асосие, ки ҳангоми арзёбии фаҳмиши хониш бояд ба назар гирифта шаванд:

1. Оё харитаи тартибдодашудаи асар мундариҷа ва сохтори матнро инъикос мекунад?
2. Оё хонанда метавонад қаҳрамон ё қаҳрамонҳои асосиро муайян кунад? Вақт ва ҷои амалро шарҳ диҳад?
3. Оё хонанда мушкилоти асосӣ ё муноқишаро дар ҳикоя муайян карда метавонад?

Маводи таъкидананда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Мӯрча ва кабӯтар

Мӯрча ба чӯй фуруд омад: мехост об нӯшад. Мавҷ ӯро фаро гирифта, қариб буд, ки ӯро ғарқ кунад. Кабӯтар дар нӯлаш бо як шохча парида мерафт; вай дид, ки мӯрча ғарқ мешавад ва ба ӯ шохчаеро партофт. Мӯрча ба шохача нишаст ва об халос шуд. Сипас, шикорчӣ тӯрро ба кабӯтар гузошт ва мехост онро пӯшонад. Мӯрча ба сайёд наздик шуда, аз пояш газид; шикорчӣ оҳ кашида, тӯрро партофт. Кабӯтар парида аз тӯр халос шуд.

Л. Толстой

74 калима, 7 ҷумла

Харитаи асар (синфи 2, нимсолаи дуввум)

Номи асар (хонанда пур мекунад)

Ному насаби хонанда (хонанда пур мекунад)

Кӣ? _____

Дар _____

Кай? _____

Чӣ рӯй дод? _____

- Жанри матро муайян кунед
1. Ҳикоя
 2. Шеър
 3. Афсона
 4. Масал

Синфи 3: ёфтани калимаи ҳаммаъно

Арзёбӣ: луғатомӯзӣ

Дарача: нимсолаи 1-ум

Шарҳ

Тест дар шакли хаттӣ гузаронида мешавад ва ҷадвалест, ки дар он калимаҳои барои санҷиш зарурӣ оварда шудаанд. Барои арзёбии сатҳи луғати хонандагони синфҳои 1-2, дар санҷиш исмҳо, сифатҳо ва феълҳо дохил карда шудаанд; барои хонандагони синфҳои 3-4, зарфҳо ба тест илова карда мешаванд. Тест 15 калимаро дар бар мегирад, ки барои ҳар яки онҳо хонанда бояд аз се варианти пешниҳодшуда ҳаммаъноеро ёбад ва интиҳоб кунад.

Тарзи гузарониши арзёбӣ

Омӯзгор ба хонандагон тестҳоро тақсим карда медиҳад, мақсад ва тарзи иҷрои онро мефаҳмонад: «Бачаҳо, дар назди шумо тест ба шакли ҷадвал оварда шудааст. Дар сутуни якум ҷадвал калимаҳое оварда шудаанд, ки муайян кардани маънои онҳо зарур аст. Ин калимаҳо ишорат карда шудаанд. Ба ҳар як калимаи ишоратшуда як қатор калимаҳои дигар дода мешаванд. Аз онҳо шумо бояд якеро интиҳоб кунед, ки аз ҷиҳати маъно ба калимаи ишоратшуда наздик аст. Калимаи интиҳобшударо дар ҳар сатр бо доира ишорат кунед. *Масалан:* калимаи ишоратшуда дар сутуни якум «**майдаяк**» аст. Ба ӯ калимаҳо дода мешаванд: «**хандовар**», «**ҳама**», «**хурд**». Санҷиш бояд мустақилона гузаронида шавад. Барои анҷом додани санҷиш 10 дақиқа вақт дода мешавад.

Эзоҳ:

Агар шумо санҷишро ба таври инфиродӣ иҷро кунед, шумо метавонед фавран маълумотро ба дастури BaalooApp ворид карда, натиҷаро фавран ба даст оред. Ин ба шумо имкон медиҳад, ки фавран пас аз санҷиш ба хонанда низ робитаи мутақобиларо пешниҳод кунед. Шумо инчунин метавонед тестро дар гурӯҳ анҷом диҳед. Пас маълумотро ба барномаи BaalooApp интиқол диҳед, то натиҷаҳоро ба даст оред ва пас робитаи мутақобиларо пешниҳод кунед.

Маводи таъқунанда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Арзёби: луғатомӯзи

Дараҷа: синфи 3

Сана: _____

Ному насаб: _____

Намуна

	<u>майдаяк</u>	хандаовар	ҳар кӣ	хурд

Дар ҳар қатори ҷадвал калимаеро, ки аз ҷиҳати маъно ба калимаи ишоратшуда наздик аст, ҷи хеле ки дар намуна нишон дода шудааст, ба доира гиред.

1.	<u>ғалат</u>	ҳаракат	хато	доной
2.	<u>зарур</u>	арзон	фоиданок	даркор
3.	<u>намоён кардан</u>	ёфтан	тахмин кардан	дастгир кардан
4.	<u>шавқангез</u>	ҷолиб	ягона	боварӣ
5.	монеа	мукофот	машқ	мушкилӣ
6.	<u>ҷеғ задан</u>	шино кардан	рафтан	дод задан
7.	<u>вафодор</u>	беҳтарин	содиқ	маҷбурӣ
8.	<u>ёвар</u>	ёридиҳанда	кӯшиш	завқовар
9.	<u>давомдор</u>	бефоида	дуру дароз	чуқур
10.	<u>гӯштингир</u>	баҳодур	мутахассис	варзишгар
11.	<u>хандаовар</u>	шӯх	ғамгин	даррав
12.	<u>адолат</u>	ҳақиқат	аниқ	фикр
13.	<u>беҳуда</u>	боадаб	бефоида	тез
14.	<u>тасаввур</u>	тақлидкорӣ	пешбинӣ	гумон
15.	<u>айёр</u>	коҳидан	эҳтиром намудан	маккор

Синфи 3: «Дарёфти калимаҳои партофташуда»

Арзёбӣ: луғатомӯзӣ

Дарача: нимсолаи 1-ум ва 2-юм

Шарҳ

Воситаи «Дарёфти калимаҳои партофташуда» матнест, ки аз он калимаҳо бо истифода аз усули қадами собит хориҷ карда мешаванд, яъне, ҳар калимаи панҷум партофта мешавад. Пас аз ҷумлаи якуми пурраи он, ҳар калимаи панҷум аз матн партофта мешавад ва ба ҷои он фосила гузошта мешавад. Мақсад аз истифодаи ин асбоб дидан аст, ки то чӣ андоза хонандагон метавонанд калимаҳоро дар ҷойҳо пешгӯӣ кунанд ва тасвири пайвастаи матнро эҷод кунанд. Дурустии пур кардани ҷойҳои холӣ аз фаҳмиши дақиқи матн ва инчунин доштани луғат барои фаҳмиш шаҳодат медиҳад.

Тарзи гузарондани арзёбӣ

1. Нусхаи варақро барои ҳар як хонанда таҳия кунед.
2. Шаклҳоро ба кӯдакон диҳед.
3. Фаҳмонед:
 - ✓ шакл чӣ гуна аст;
 - ✓ бо кадом мақсад истифода мешавад;
 - ✓ кӯдакон бояд чӣ кор кардан лозим аст: матни хондаи муаллимро гӯш кунанд, сипас матнро мустақилона хонанд ва бо истифода аз калимаҳое, ки дар ҷадвал пешниҳод шудаанд, бо калимае, ки ба ҷои холигӣ мувофиқи маъно мувофиқ аст, нависанд;
 - ✓ дар ҷадвал калимаҳои иловагӣ мавҷуданд, бинобар ин онҳо бояд танҳо калимаҳоро интихоб кунанд, ки аз ҷиҳати маъно ва шакл мувофиқ бошанд;
 - ✓ қоидаҳои кор: оғоз ва хотима додан ба фармони муаллим, мустақилона кор кардан;
 - ✓ барои пур кардани варақ 20 дақиқа вақт дода мешавад.
4. Матнро як маротиба бо овози баланд хонед ва фармон диҳед, ки пур карданро оғоз кунед. Вақтро таъин кунед.
5. Пас аз 20 дақиқа корҳоро ҷамъоварӣ кунед ва санҷед. Маълумотҳои инфиродиро ба дастури BaalooApp дохил кунед.

Эзоҳ:

Ҳангоми тафтиш, на ба имло, балки ба дурустии калимаи интихобшуда диққат диҳед. Бояд дар хотир дошт, ки дурустии пур кардани ҷойҳои холӣ аз фаҳмиши дақиқи матн, инчунин донишҳои маводи луғатӣ дар ҷараёни хониш шаҳодат медиҳад.

Маводи таъкидананда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Тести «Дарёфти калимаҳои партофташуда»

Дараҷа: синфи 3

Сана _____

Ному насаб: _____

Матн

Духтарак Оиша ҳамеша орзу дошт, ки хоҳарак ё додараки хурдӣ дошта бошад. Ва ниҳоят, _____ хурсандӣ фаро расид, ки волидон ба хона як тифли _____ ва пажмурдашуда – _____ ҳақиқиро оварданд! Оиша хурсанд буд, зеро _____ ӯ метавонад бо _____ бозӣ кунад, ба ӯ ҳама чизеро, ки худааш _____ омӯзонад. Вай ба ӯ аз таппончаи обӣ _____ ва дар скутер _____, аз _____ пирогҳо тайёр кардан ва дар албом _____ хандовар кашиданро меомӯзонад. Вай _____, ки ба бародараш таълим диҳад. _____ бародар на ба хоҳараш ва на ба таҳсилаш _____ . Вай _____ хоб мекард ва танҳо _____ хӯрдан бедор мешуд ва боз _____ :

«Сабр кун, _____» гуфт модар. – _____ ту ҳанӯз хурд аст. Бигзор ӯ ба воя расад ва то он вақт ту худат _____, то ки барои бародари худ _____ шавӣ.

135 калима, 20 холиғӣ

Рӯйхати калимаҳо барои гузоштан:

Додараки	хурдакак	муаллим	орзу дошт	барои
вай	акнун	тирпарронӣ	Аммо	хоҳараш
метавонад	кӯдак	гил	эътибор надод	хоб мерафт
рӯзи	духтарам	чехраҳои	тамоми рӯз	додараки
Бигзор	биомӯз	бозӣ кардан	хурсандӣ	бародараш

Синфи 3: хониши бурро ва равон

Арзёбӣ: хониши бурро

Дараҷа: нимсолаи дуввум

Шарҳ

Барои баҳодиҳии равониву буррогии хониш матне истифода мешавад, ки ба сатҳи рушди малакаҳои хониши синну соли муайян мувофиқат мекунад ва барои писарон ва духтарон баробар шавқовар аст. Матн барои синфи 3 метавонад якчанд калимаҳои ношинос дошта бошад. Дар санҷиш ҷузъҳои зерини хониши равонӣ арзёбӣ карда мешаванд: дақиқии хондан, суръати хондан (суръат), ифоданокии хониш, таваҷҷӯҳ ба аломатҳои китобатӣ ҳангоми хондан.

Хониши бурро ва равон чӣ гуна арзёбӣ мешавад?

- ✓ Арзёбӣ ба таври инфиродӣ гузаронида мешавад.
- ✓ Пеш аз оғози арзёбӣ, ба хонанда мақсади арзёбӣ ва чӣ гуна истифода шудани натиҷаҳоро бигӯед. Ҳангоми гузаронидани арзёбии формативӣ ба хонанда фаҳмондан муҳим аст, ки хониш ба баҳо таъсир намерасонад ва танҳо барои муайян кардани душвориҳои, ки хонанда дар омӯзиши хониш дучор меояд ва ба онҳо дар рафъи ин мушкилот кумак кардан лозим аст.
- ✓ Пас аз он ки хонанда ба хондани матн шурӯъ кард, ба ҳеҷ ваҷҳ ҳалал нарасонед ва дар бораи раванди хониш шарҳе надихед. Шумо ба ҷои он ки калимаҳоеро хонед, ки ӯ хонда наметавонад, ба хонанда кумак карда наметавонед; шумо наметавонед арзёбиро бо роҳҳои ғайризабонӣ нишон диҳед: ба таври тасдиқ ё инкор сар ҷунбонед.
- ✓ Дар дастури BaalooApp калимаҳоеро, ки хонанда нодуруст хондааст, қайд кунед.
- ✓ Агар хонанда хондани матнро ба охир нарасонда бошад ва мӯҳлати барои хондан ҷудошуда аллакай гузашта бошад, ҳеҷ зарурате барои боздоштани ӯ нест. Бояд дар дастури BaalooApp калимаеро, ки хонанда дар вақти додашуда хондааст қайд намуда, то охир хондани матн имконият диҳед. Бояд калимаеро қайд кард, ки хонанда дар вақти муайяншуда хондааст ва бигзор матнро то охир бихонад. Дар акси ҳол, дар хонанда ҳисси супориши сусти иҷрошуда пайдо мешавад, ки ин ба ҳавасмандии минбаъдаи омӯзиши хондан таъсир мерасонад. Ин кор танҳо дар ҳолатҳои тавсия дода мешавад, ки хонанда дар хондани матн мушкилоти зиёдро аз сар мегузаронад ва худӣ раванди хондан боиси норозатӣ мегардад.
- ✓ Пас аз хониши матнро ба итмом расонидани хонанда, бо ӯ дар бораи натиҷаҳо мубодила кунед ва муҳокима кунед, ки ин натиҷаҳо чӣ тавр беҳтар кардан мумкин аст (робитаи мутақобила гузаронед).

Маводи таъқунанда (барои талаба): дар саҳифаи навбатӣ

Арзёбӣ: хониши бурро

Дараҷа: синфи 3, охири нимсолаи дуюм

Матн

Ба ҳайвонҳо нигоҳ карда, мо ба табиат барои офаридани чунин мӯъҷиза ташаккур мегӯем. Мо ҳайвонҳоро мушоҳида мекунем ва одатҳои онҳоро меомӯзем, онҳоро муҳофизат мекунем ва ҳатто баъзан мо аз онҳо меомӯзем.

Бе ҳайвоноти хонагӣ зиндагии моро тасаввур кардан душвор аст. Онҳо на танҳо муфид, балки хеле зебо низ мебошанд: аспӣ бодабада, гови калонҷусса, бузи латиф. Ва чӣ қадар хуб аст сағҳо ва гурбачаҳо!

Олами ҳайвонот бой аст. Баъзе ҳайвонот аз ҷиҳати намуди зоҳирии худ моро ба ҳайрат меандозад. Дигарон аз рӯи одат ва тарзи рафтору зиндагӣ. Хорпуштҳои баҳрӣ, медуза, ситораҳои баҳрӣ дар шакли ситора ё тӯбча мебошанд. Танаи фил мавзӯи ифтихори махсуси ӯст. Кенгуру халта дорад, аммо ин барои бача мебошад. Булбул сурудҳои зебо хонда метавонад.

116 калима, 11 ҷумла

Синфи 3: «Харитаи асар»

Арзёбӣ: дарки мазмун

Дараҷа: нимсолаи 1-ум

Шарҳ

Харитаи асар- як шакли баҳогузори дарки мазмун мебошад. Ин варақест, ки дар он ҷойҳои нишондодашуда барои посух ва саволҳои хонандагон ё нишон додани он ҷанбаҳо ё лаҳзаҳои кор, ки ба он бояд диққат дода шавад. Ин навъи арзёбӣ метавонад ба таври инфиродӣ ё гурӯҳӣ анҷом дода шавад. Харитаи асар ин созмондиҳандаи графикӣ буда, имкон медиҳад, ки ба таври визуалӣ ва ба тарзи сохтор фаҳмиши хониши худро нишон диҳед. Он барои таҳияи идеяи асосӣ, равшан кардани калимаҳои калидӣ, тақсим кардани матн ба қисмҳои сохторӣ ва ғайра кумак мекунад. Дар синф истифода бурдани ин ё ба монанди он ташкилкунандаи графикӣ хеле муҳим аст, то ҳангоми арзёбӣ хонанда аллакай фаҳмад, ки аз ӯ чӣ талаб карда мешавад. Барои ин варианти арзёбӣ, истифодаи матни ҳикоягӣ муҳим аст, ки дар он қаҳрамон ё қаҳрамонҳо, сюжет, ҷойгоҳ ва вақти амал, созиши муайян - нуқтаи авҷ – гиреҷкушоии амал мавҷуд аст.

Саволҳои, ки хонанда бояд ҷавоб диҳад:

1. Қаҳрамони асосии асар кист?
2. Воқеа дар кучо сурат мегирад?
3. Воқеа кай рух медиҳад?
4. Мушкилоти асосӣ ё ихтилофи ҳикоя дар чист?
5. Аз ҳикоя чӣ хел ибрат гирифта мумкин аст?
6. Жанри матнро муайян кунед.

Шумо баҳодихиро чӣ гуна мегузаронед?

Ба хонанда нусхаи формати харитаи асар ва матнро барои хондан диҳед. Фаҳмонед, ки пас аз хондани матн, бояд харитаро пур карда, ба саволҳои дар он гузошташуда ҷавоб диҳанд: «Дар пеши шумо матне ҳаст, ки шумо аввал онро хонед, инчунин харитаи асар бо саволҳои, ки бояд ҷавоб диҳед. Ба саволҳои бояд кӯтоҳ ҷавоб диҳед, дар асоси чизҳои хондаатон, аммо матнро рӯйбардор накунад».

Барои мустақилона хондан вақти кифоягӣ диҳед. Вобаста аз сатҳи хондан ва фаҳмиши хонанда, метавонед матнро барои хонанда ҳангоми пур кардани харитаи асар гиред ё монед. Ҷавобҳои ба хонанда нагӯед. Аммо, агар хонанда пас аз панҷ дақиқаи истифодаи харита ба ягон савол ҷавоб надода бошад, ба хонанда кумак кунед, ки ба яке аз саволҳои ҷавоб диҳад.

Эзоҳ:

Шумо метавонед харитаро истифода набаред, аммо ба хонанда бо саволҳои, ки бояд ҷавоб диҳанд, пешкаш мекунад. Шумо метавонед мундариҷаи саволҳои дар харита барои истифода дар дарсҳои тағир диҳед. Чизҳои асосие, ки ҳангоми арзёбии фаҳмиши хониш бояд ба назар гирифта шаванд:

1. Оё харитаи тартибдодашудаи асар мундариҷа ва сохтори матнро инъикос мекунад?
2. Оё хонанда метавонад қаҳрамон ё қаҳрамонҳои асосиро муайян кунад? Вақт ва ҷои амалро шарҳ диҳад?
3. Оё хонанда мушкилоти асосӣ ё муноқишаро дар ҳикоя муайян карда метавонад? Оё хонанда метавонад фикри асосиро қайд карда, аз матн хулоса барорад?

Маводи таъқунанда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Харитаи асар

Дараҷа: синфи 3, нимсолаи 1-ум

Санги хобида

Заргулдори тиллоӣ дар тобистон аз болои марғзори шукуфта парвоз карда, Санги хобидаро дид ва ҳуштак кашид:

- Эй, санги аҳмақ! Тамоми умри худ дар як ҷо беҳаракат мехобӣ, ҳеҷ чизро намебинӣ ва чизе намедонӣ. Ва ман дар ҷануби дур будам, мӯъҷизаҳои гуногунро дидам!

Санг хомӯш буд.

Зарғилдоқи тоҷдор дар зимистон дар болои дашти барфи сафеддор парвоз карда, Санги хобидаро дид ва гуфт:

- Эй, санги аҳмақ! Тамоми ҳаёти худ ту дар як ҷо мемонӣ, ту ҳеҷ чизро намебинӣ. Ва ман дар шимоли зебои дур ба воя расидам, бисёр мӯъҷизаҳоро дидам!

Боз Санги хокистарранг хомӯш монд, аммо оромона ба худ фикр кард: «Ман аз ту дида бештарро дидам, лофзанҳои болдор! Дар зимистон худи шимол ба назди ман меояд ва дар тобистон ҷануб. Ман ҳам гармии тоқатфарсо ва ҳам сардиҳои тоқатфарсоро медонам. Ман ҷангалро ҳам сабз ва ҳам сафед дидам. Ман шуморо мешиносам Заргулдори тиллоии ноором, парандаи тобистон ва ту, парандаи зарғилдоқи тоҷдор, парандаи зимистон. Аммо шумо ҳар сол дар як замин ҳастед ва шумо ҳеҷ гоҳ якдигарро надидаед! Сайёҳони машҳур ба ман!».

Ва Санг ба замин боз ҳам сахттар фишор овард.

Н. Сладков
177 калима

Харитаи асар(синфи 3, нимсолаи 1-ум)

Ному насаб хонанда(хонанда пур мекунад)

Номи ҳикоя(хонанда пур мекунад)

Кӣ? _____

Дар кучо? _____

Кай? _____

Чӣ? Чӣ рӯй дод? Чӣ хел муаммо? _____

Жанри матнро муайян кунед

1. Ҳикоя _____
2. Шеър _____
3. Афсона _____
4. Масал _____

Чӣ хел хулоса баровардан мумкин аст? _____

Синфи 4: ёфтани калимаи ҳаммаъно

Арзёбӣ: луғатомӯзӣ

Дарача: нимсолаи 1-ум

Шарҳ

Тест дар шакли хаттӣ гузаронида мешавад ва ҷадвалест, ки дар он калимаҳои барои санҷиш зарурӣ оварда шудаанд. Барои арзёбии сатҳи луғати хонандагони синфҳои 1-2, дар санҷиш исмҳо, сифатҳо ва феълҳо дохил карда шудаанд; барои хонандагони синфҳои 3-4, зарфҳо ба тест илова карда мешаванд. Тест 15 калимаро дар бар мегирад, ки барои ҳар яки онҳо хонанда бояд аз се варианти пешниҳодшуда ҳаммаъноеро ёбад ва интиҳоб кунад.

Тарзи гузарониши арзёбӣ

Омӯзгор ба хонандагон тестҳоро тақсим карда медиҳад, мақсад ва тарзи иҷрои онро мефаҳмонад: Бачаҳо, дар назди шумо тест ба шакли ҷадвал оварда шудааст. Дар сутуни якуми ҷадвал калимаҳое оварда шудаанд, ки муайян кардани маънои онҳо зарур аст. Ин калимаҳо ишорат карда шудаанд. Ба ҳар як калимаи ишоратшуда як қатор калимаҳои дигар дода мешаванд. Аз онҳо шумо бояд якеро интиҳоб кунед, ки аз ҷиҳати маъно ба калимаи ишоратшуда наздик аст. Калимаи интиҳобшударо дар ҳар сатр бо доира ишорат кунед. *Масалан:* калимаи ишоратшуда дар сутуни якум «**майдаяк**» аст. Ба ӯ калимаҳо дода мешаванд: «**хандовар**», «**ҳама**», «**хурд**». Санҷиш бояд мустақилона гузаронида шавад. Барои анҷом додани санҷиш 10 дақиқа вақт дода мешавад.

Эзоҳ:

Агар шумо санҷишро ба таври инфиродӣ иҷро кунед, шумо метавонед фавран маълумотро ба дастури BaalooApp ворид карда, натиҷаро фавран ба даст оред. Ин ба шумо имкон медиҳад, ки фавран пас аз санҷиш ба хонанда низ робитаи мутақобиларо пешниҳод кунед. Шумо инчунин метавонед тестро дар гурӯҳ анҷом диҳед. Пас маълумотро ба барномаи BaalooApp интиқол диҳед, то натиҷаҳоро ба даст оред ва пас робитаи мутақобиларо пешниҳод кунед.

Маводи таъқунанда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Арзёбӣ: луғатомӯзӣ

Дараҷа: синфи 4 Сана: _____

Ному насаб: _____

Намуна:

	<u>майдаяк</u>	хандаовар	калон	хурд

Дар ҳар қатори ҷадвал калимаеро, ки аз ҷиҳати маъно ба калимаи ишоратшуда наздик аст, ҷи хеле ки дар намуна нишон дода шудааст, ба доира гиред.

1.	<u>ташриф</u>	вохӯрӣ	зиёрат	нома
2.	<u>ногаҳон</u>	тасодуфан	тез	нотарсона
3.	<u>ғамгин</u>	андӯҳгин	иттифоқ шудан	ба хотир овардан
4.	<u>канаб</u>	нахӯд	суруд	ресмон
5.	<u>боло баромадан</u>	тайёр шудан	часпида баромадан	даромадан
6.	<u>оташин</u>	замонавӣ	суфта	гарм
7.	<u>маҳлул</u>	ёрӣ	дору	табобат
8.	<u>мардонагӣ</u>	ҷасорат	донишманд	ҳаракат
9.	<u>наздик</u>	дур	пахлӯ ба пахлӯ	пеш
10.	<u>меҳрубонӣ</u>	ғамхорӣ	зебой	қаҳролуд
11.	<u>ноёб</u>	нодир	иморат	асбоб
12.	<u>бемузд</u>	ғайриодӣ	бепул	ғалат
13.	<u>ҷазо додан</u>	тарғиб намудан	мондан	сазо додан
14.	<u>албатта</u>	бошаст	тез	ҳатман
15.	<u>чолокӣ</u>	хато	чаққонӣ	ҳиссиёт

Синфи 4: ёфтани калимаҳои зидмаъно

Арзёбӣ: луғатомӯзӣ

Дараҷа: нимсолаи дуввум

Шарҳ

Тест дар шакли хаттӣ гузаронида мешавад ва ҷадвалест, ки дар он калимаҳо барои интиҳоб оварда шудаанд. Барои арзёбии сатҳи захираи луғавии хонандагони синфи 4, санҷиш исм, сифат ва феълро дар бар мегирад. Тест 15 калимаро дар бар мегирад, ки барои ҳар яки онҳо хонанда бояд аз се варианти пешниҳодшуда як антоним/калимаи зидмаъноро ёбад ва интиҳоб кунад.

Тарзи гузарониши арзёбӣ

Ба хонанда тестро супоред ва мақсад ва тартиби онро шарҳ диҳед: «Дар назди шумо вазифа дар шакли ҷадвал аст. Сутуни якуми ҷадвал калимаҳоеро дар бар мегирад, ки маънои онҳоро муайян кардан лозим аст. Ин калимаҳо хат зада, ишорат карда шудаанд. Барои ҳар як калимаи ишорашуда як қатор калимаҳои дигар оварда шудаанд. Аз инҳо, ба шумо лозим аст, ки калимаи зидмаъноии калимаи ишорашударо интиҳоб кунед. Калимаи интиҳобшударо дар ҳар як сатр ба доира гиред. *Масалан:* калимаи ишорашуда дар сутуни якум «**майдаяк**» аст. Ба ӯ калимаҳо дода мешаванд: «**хандовар**», «**ҳама**», «**азим**». Қадоме аз ин калимаҳо муқобили «**майдаяк**» аст? Дуруст, ин калима «**азим**» аст, ба доира гирифта мешавад. Шумо бояд санҷишро мустақилона анҷом диҳед. Барои иҷрои супориш 10 дақиқа вақт доред».

Эзоҳ:

Агар шумо санҷишро ба таври инфиродӣ иҷро кунед, шумо метавонед фавран маълумотро ба дастури ВаалооАрр ворид карда, натиҷаро фавран ба даст оред. Ин ба шумо имкон медиҳад, ки фавран пас аз санҷиш ба хонанда низ робитаи мутақобиларо пешниҳод кунед. Шумо инчунин метавонед тестро дар гурӯҳ анҷом диҳед. Пас маълумотро ба барномаи ВаалооАрр интиқол диҳед, то натиҷаҳо ба даст оред ва пас робитаи мутақобиларо пешниҳод кунед.

Маводи таъқунанда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Арзёбӣ: луғатомӯзӣ

Дараҷа: синфи 4

Сана: _____

Ному насаб: _____

Намуна:

	<u>майдаяк</u>	хандаовар	ҳар	азим

Дар ҳар як сатри чадвал калимаеро гирд кунед, ки аз ҷиҳати маъно ба калимаи хат кашидашуда зидмаъно бошад, тавре ки дар намуна нишон дода шудааст.

1.	<u>ҳаракат</u>	хато	истодан	гум кардан
2.	<u>арзон</u>	зарур	фоиданок	қимат
3.	<u>гум кардан</u>	тахмин кардан	ёфтан	доштан
4.	<u>шавқовар</u>	бешавқ	ягона	боварӣ
5.	<u>беъътиборӣ</u>	мукофот	ҳамдардӣ	хурсандӣ
6.	<u>хандидан</u>	гиря кардан	хондан	шино кардан
7.	<u>батартиб</u>	беҳтарин	зебо	бетартиб
8.	<u>ҳамеша</u>	чолок	гоҳ-гоҳ	доимо
9.	<u>хурсандӣ</u>	ханда	ғамгинӣ	чуқур
10.	<u>ғалат</u>	дӯстона	одӣ	<u>дуруст</u>
11.	<u>доно</u>	нодон	хушчақчақ	боақл
12.	<u>ҳақиқат</u>	ростӣ	дақиқ	фиреб
13.	<u>баромадан</u>	овехтан	даромадан	санҷидан
14.	<u>ғалаба</u>	гумон	тақлид	мағлубият
15.	<u>гарм кардан</u>	дашном	хунук кардан	фиреб додан

Синфи 4: «Харитаи асар»

Арзёбӣ: дарки мазмун

Дараҷа: нимсолаи 1-ум

Шарҳ

Ин намуди баҳодиҳиро инфиродӣ ё гурӯҳӣ бо истифода аз формати харитаи асар гузарондан мумкин аст. Харитаи асар - ин як ташкилкунандаи графикӣ буда, имкон медиҳад, ки ба таври визуалӣ ва ба тарзи сохтор фаҳмиши хонишно нишон додан мебошад. Он барои таҳияи идеяи асосӣ, равшан кардани калимаҳои калидӣ, тақсим кардани матн ба қисмҳои сохторӣ ва ғайра кумак мекунад. Дар синф истифода бурдани ин ё шабеҳи ташкилкунандаи графикӣ хеле муҳим аст, то ҳангоми арзёбӣ хонанда аллакай фаҳмад, ки аз ӯ чӣ талаб карда мешавад. Барои ин варианти арзёбӣ, истифодаи матни ҳикоягӣ/нақлӣ муҳим аст, ки дар он қаҳрамон ё қаҳрамонҳо, сюжет, ҷойгоҳ ва вақти амал, гиреҳбандии муайян - нуқтаи авҷ(кулминатсия) – гиреҳқушои амал мавҷуд аст.

Саволҳои, ки донишҷӯ бояд ҷавоб диҳад:

1. Қаҳрамони асосии асар кист?
2. Воқеа дар кучо сурат мегирад?
3. Воқеа кай рух медиҳад?
4. Мушкилоти асосӣ ё ихтилофи воқеа дар чист?
5. Ин воқеа чиро таълим медиҳад?
6. Жанрро муайян кунед.

Тарзи гузарондани арзёбӣ

Ба хонанда нусхаи формати харитаи асар ва матнро барои хондан диҳед. Фаҳмонед, ки пас аз хондани матн, бояд харитаро пур карда, ба саволҳои дар он гузошташуда ҷавоб диҳанд: «Дар пеши шумо матне ҳаст, ки шумо аввал онро хонед, инчунин харитаи асар бо саволҳои, ки бояд ҷавоб диҳед. Ба саволҳо бояд кӯтоҳ ҷавоб диҳед, дар асоси чизҳои хондаатон, аммо матнро рӯйбардор накунад».

Барои мустақилона хондан вақти зиёд диҳед. Вобаста аз сатҳи хондан ва фаҳмиши хонанда, метавонед матнро барои хонанда ҳангоми пур кардани харитаи асар гиред ё монед. Ҷавобҳоро ба хонанда нагӯед. Аммо, агар хонанда пас аз панҷ дақиқаи истифодаи харита ба ягон савол ҷавоб надода бошад, ба хонанда кумак кунед, ки ба яке аз саволҳо ҷавоб диҳад.

Эзоҳ:

1. Шумо метавонед харитаро истифода набаред, аммо ба хонанда бо саволҳои, ки бояд ҷавоб диҳанд, пешкаш мекунад. Шумо метавонед мундариҷаи саволҳоро дар харита барои истифода дар дарсҳо тағир диҳед. Чизҳои асосие, ки ҳангоми арзёбии фаҳмиши хониш бояд ба назар гирифта шаванд:
 1. Оё харитаи тартибдодашудаи асар мундариҷа ва сохтори матнро инъикос мекунад?
 2. Оё хонанда метавонад қаҳрамон ё қаҳрамонҳои асосиро муайян кунад? Вақт ва ҷои амалро шарҳ диҳад?
 3. Оё хонанда мушкилоти асосӣ ё муноқишаро дар ҳикоя муайян карда метавонад? Оё хонанда метавонад фикри асосиро қайд карда, аз матн хулоса барорад?

Маводи таъкидананда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

ДУГОНИК

Асел ва Асан дугоник мебошанд. Онҳо дар як соат ба дунё омадаанд, танҳо Асел назар ба Асан каме барвақттар ба дунё омад. Ҳамагӣ се дақиқа, аммо дар ин се дақиқа ҳама чиз ҳал шуд: вай калонтарин ва Асан хурдтарин шуд. Магар ин аламовар нест? Дар ҳама гуна бозӣ, дар ҳама гуна кор, Асел ба Асан чӣ кор карданро мегуфт. Агар ӯ розӣ нашавад, вай дарҳол таъкид мекард: «Ман калонтарам, аз ин рӯ, муҳимтар!» Асан ба ғазаб омад: чӣ беадолатӣ! Аммо, аксар вақт ӯ итоат мекард: на аз он сабаб, ки Асел калонтар аст, танҳо барои он ки хоҳараш асабонӣ? нашавад.

Рӯзе онҳо аз мактаб меомадаанд. Ногаҳон як саги калон аз як ҳавлӣ чаҳида баромад. Дар байни роҳ истод ва ғуррид. Аселка хитоб мекунад: «Вай мегазад! Очаҷон! Ман метарсам!»

Асан низ тарсид, аммо ба ёд овард, ки чӣ гуна амакаш ба ӯ рондани сағҳоро омӯзондааст. Вай ба пеш қадам зада, ба сағ ҷиддӣ гуфт: «Рав! Канӣ тез рав!»

Сағ дар чояш нишаст, аммо ғур-ғурро бас накард. Асан ҳам шуда, вонамуд кард, ки гӯё санг гирифта ба вай мепартояд. Сағ зуд фаҳмид, ки дар ин ҷо онҳо метавонанд ба ӯ ҷавоби сазовор диҳанд ва гурехта рафт.

Кӯдакон роҳро давом доданд. Асел бо дасти каме ларзон дасти додарашро дошт. Асан роҳ мерафт ва фикр мекард: «Бигзор Асел баъзан фармон диҳад, бигзор худаширо калонтарин гӯяд. Майлаш! Ман кина надорам».

Миқдори калимаҳо: 225

Харитаи асар(синфи 4, нимсолаи 1-ум)

Ному насаб хонанда(хонанда пур мекунад)

Номи ҳикоя (хонанда пур мекунад)

Кӣ? _____

Дар кучо? _____

Кай? _____

Чӣ? Чӣ рӯй дод? Чӣ муаммо? _____

Жанри матнро муайян кунед

1. Ҳикоя _____
2. Шеър _____
3. Афсона _____
4. Масал _____

Чӣ гуна хулоса баровардан мумкин аст?

Синфи 4: «Хати сужет»

Арзёбӣ: дарки мазмун

Дараҷа: нимсолаи дуввум

Шарҳ

Ин навъи баҳодиҳиро метавон инфиродӣ ё гурӯҳӣ бо истифода аз формати харитаи «Хати сужетии асар» гузарондан мумкин аст. Хати сужетӣ- як ташкилқунандаи графикӣ буда, имкон медиҳад, ки ба таври визуалӣ ва ба тарзи сохтор фаҳмиши худро дар бораи сохт ва пайдарпаии матнӣ хонда нишон дода тавонед. Барои таҳлили сохтори матн дар синф ин ё он усули ба ин монандро истифода бурдан хеле муҳим аст, то ҳангоми арзёбӣ хонанда аллакай фаҳмад, ки аз ӯ чӣ кор талаб карда мешавад. Барои ин варианти арзёбӣ, истифодаи матнӣ ҳикоягӣ/нақлӣ муҳим аст, ки дар он қаҳрамон ё қаҳрамонҳо, сужет, ҷойгоҳ ва вақти амал, гиреҳбандии муайян - нуқтаи авҷ - гиреҳкушоии амал мавҷуд аст.

Тарзи гузарондани арзёбӣ

Ба хонанда нусхаи шакли «Хати сужетӣ» ва матнро барои хондан диҳед. Фаҳмонед, ки пас аз хондани матн ин варақаро пур карда мешавад: «Дар пеши шумо матне ҳаст, ки шумо бояд хонед, инчунин варақаи «Хати сужетӣ», ки дар он шумо бояд рӯйдодҳоро дар қуттиҳои рақамдор навиштед. Ба матн сарлавҳа диҳед. Сипас кӯшиш кунед, ки пайдарҳамии рӯйдодҳоро дар доираи мувофиқ кӯтоҳ, дар асоси он чизе, ки хондаед, тасвир намоед, аммо матнро рӯйбардор карда нанависед».

Барои мустақилона хондан вақти кифоягӣ диҳед. Ҳангоми пур кардани харита матнро барои истифода намудан ба хонанда монед. Ҷавобҳоро ба шогирди худ нагӯед. Аммо, агар хонанда пас аз панҷ дақиқаи истифодаи форма ба ягон савол ҷавоб надода бошад, ба онҳо кумак кунед, ки бо чаҳорҷӯбаи аввал (муқаддима) оғоз кунанд.

Эзоҳ:

Таҳлили сохтори асар, пайдарҳамии пешниҳоди рӯйдодҳо маҳорати хеле муҳим барои дарки мазмун аст. Он бояд дар синф ҳангоми кор бо матнҳо пайваستا ташаккул ёбад. Дар ин ҷо дар сужет:

- муқаддима
- гиреҳбандӣ
- инкишофи воқеаҳо
- авҷ
- гиреҳкушӣ
- хотима, ҷудо карда мешавад

	Меъёрҳои арзёбии супориш
1.	Сарлавҳа мундариҷа ва маънои матнро инъикос мекунад.
2.	Муқаддима (катаки 1) -ро дар асоси сархати аввал муайян мекунад.
3.	Бо суҳанони худ пайвастагии амалро муайян мекунад (катаки 2), масалан, "Онҳо ба ҷои бинӣ сабзӣ гузоштанд, аз ин рӯ паранда одами барфиро дӯст дошт."
4.	Бо суҳанони худ рушди сужетро (катаки 3) дар асоси сархати 2 муайян мекунад.
5.	Кулминатсия/авҷро муайян мекунад (катаки 4): бачаҳо дарк карданд, ки паранда гурусна аст.
6.	Гиреҳкушоиро муайян мекунад (катаки 5): хӯрок доданд, нон оварданд ва майда карданд.
7.	Хотима (катаки 6-ум): паранда аз одами барфӣ дур шуда, ба хурдани нонрезаҳо шурӯъ кард.

Маводи таъқунанда (барои хонанда): дар саҳифаи навбатӣ

Матн

Субҳи сарди зимистон бачаҳо одами барфиро сохтанд. Онҳо се кулӯлаи барф сохта, болои ҳам гузоштанд. Ба ҷои чашмҳо, ба одами барфӣ ду ангишт ва ба ҷои бинӣ сабзӣ монданд. Сатилро ба сари одами барфӣ гузошта, дастҳояшро аз шоҳаҳои хушк сохтанд. Одами барфӣ хеле зебо баромад ва ҳама роҳгузарон ба ӯ нигариста табассум мекарданд.

Ба як парандаи кунҷков низ, зоҳиран, одами барфӣ писанд омад. Вай дар гирди ӯ парвоз карда, сипас ба сабзӣ-бинӣ нӯл зад. Бачаҳо ба пеш кардани паранда шурӯъ карданд ва баъд онҳо фикр карданд, ки паранда шояд гурусна бошад, бинобар ин он чизеро меҷуст, ки барои наҳорӣ хӯрад. Як писар ба хона давида, як пора нон овард. Онро ба зарфи хӯрокхӯрӣ андохтанд: «Бихӯр, паранда!» Паранда аз одами барфӣ дур шуда, ба хӯрдани нонрезаҳо шурӯъ кард.

128 калима

Хати сужетӣ

3. инкишофи воқеаҳо

4. кулминатсия/авҷ

3

2. гиреҳбандӣ

2

4

5

Номи асар

1

5. гиреҳкушӣ

1. муқаддима

6. хотима

Рӯйхати маводи тақсимшаванда

№	Синф	Нимсола	Малакаи хониш	Восита
1	1	1	Дарки овозӣ	Муайян кардани овози якум дар калима
2	1	1	Шиносой бо алифбо	Шинохтани ҳарфи якуми калима
3	1	1/2	Рамзкушой	Хонгиши калимаҳои шинос
4	1	1	Хониши равону бурро	Равонии хониш
5	1	2	Хониши равону бурро	Равонии хониш
6	2	1	Рамзкушой	Хониши калимаҳои вучуднадошта (бофта)
7	2	2	Захираи луғавӣ/луғатомӯзӣ	Печдарпечӣ
8	2	1	Хониши равону бурро	Равонии хониш
9	2	2	Дарки мазмун	Харитаи асар
10	3	1/2	Захираи луғавӣ/луғатомӯзӣ	Дарёфт намудани синонимҳо/муродифҳо
11	3	2	Захираи луғавӣ/луғатомӯзӣ	Ёфтани калимаҳои партофташуда
12	3	1	Хониши равону бурро	Равонии хониш
13	3	2	Дарки мазмун	Харитаи асар
14	4	1	Захираи луғавӣ/луғатомӯзӣ	Ёфтани синонимҳо
15	4	2	Захираи луғавӣ/луғатомӯзӣ	Ёфтани антонимҳо/мутазод
16	4	1	Дарки мазмун	Харитаи асар
17	4	2	Дарки мазмун	Хати сюжет